

A NOSA TERRA

Año XXXIX — Núm. 494

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N.º 376.970

CORR. ARGE. Cent. B.

FRANQUEO PAGADO
Concesión 3032
TARIFA REDUCIDA
Concesión 3727

Bos Aires, Maio de 1955

A Conferencia de Bandung

A coase totalidade das nacións de Asia e Africa, moitas delas xurdidas fai pouco á vida de liberdade nacional, veñen de celebrar unha resoante e significativa xuntanza na cidade de Bandung. Son coase que todos eles, povos que ganaron a súa liberdade nacional despois de longos anos de loita esforzo intenso contra a dominación de estados colonizadores, que perante séculos mediatizaron de mil xeitos distintos o desenvolvemento da súa personalidade nacional.

A conferencia de Bandung poderá ter acadado máis ou menos éxito práctico; o tempo dirá até que punto deu resultados positivos. Pero hai un feito incontrovertible: povos que representan máis de mil millóns de persoas, povos lonxáns entre si, de razas e idiomas diferentes, de ideais relixiosos e filosóficos dispares, souperon xunxirse para decirlle ao mundo que todos os povos deben gozar de liberdade, sentirse libres da acción deformante do colonialismo e da dominación allea. E a súa voz resoou nidia e rexa no mundo, despertando a preocupación dos estados máis poderosos, deses estados que se empeñan en facer que o mundo se debata artificialmente ao redor do problema dos seus intereses particulares para que se esquezan outros moitos problemas que afectan fundamentalmente a condición humana e a dignidade dos povos.

Os galegos, moi lonxe deses povos xunguidos en Bandung, pola distancia física que nos separa deles e aínda polos seus ideais e angueiras nacionais, sentímonos compartir os seus anhelos de liberdade nacional e a necesidade de suprimir toda acción mediatizadora dos povos dominadores, para que todos os grupos nacionais poidan acadar o desenvolvemento natural das súas cualidades exémbres e enriquecer así o acerbo da cultura universal.

Nese senso, o povo galego sintese identificado cos povos que compartiron a mesa da conferencia de Bandung. Sentímonos identificados coas súas declaracións de que o colonialismo, calquera sexa a súa eoor, é a negación mesma da natureza humana: que o dereito dos povos a gozar a súa autonomía é inalienable; que a liberdade e independencia son condicións básicas para o desenvolvemento das persoas e dos povos; que todas as nacións, grandes e pequenas, calquera sexa a raza e creencia, convivan nun plan de igualdade; e tamén que o embandeiramento do mundo en grandes bloques é contrario os anxeiros de liberdade dos povos, porque os supedita a intereses alleos.

Afortunadamente, o colonialismo parece estar chegado ao seu fin. Pero hai moitos xeitos solerminos de colonialismo, caído un povo se ve supeditado económica, cultural ou política mente aos intereses dun povo alleo, que se erixe en reitor da súa vida i-exerce unha exemonía forzada sobor do seu pensamento e das súas actividades. Galiza e outros povos ibéricos padecen desde fai séculos un xeito desta caste de colonialismo, por mor da hexemonía negativa e destructora de Castela na vida Hespañola. Cinco séculos de supeditación dos nosos problemas aos intereses de Castela teñen demostrado aos galegos as traxicas consecuencias d-esa caste de colonialismos, tan deformantes e negativos como os impostos pol-as baionetas de exércitos expedicionarios.

Para leitar contra esa supeditación dos nosos problemas, contra esa negación dos nosos dereitos nacionais, os galegos podemos sacar fundamentaes ensinanzas da conferencia de Bandung: os galegos e os demais povos asoballados de Hespaña e

(Pasa á pax. 2a.)

Joselín Ponta de Lanza Falanxista no Centro Galego

No número anterior de "A NOSA TERRA", ó denunciar a José Rodríguez de Vicente (Joselín) como axente ás ordes de Falanxe, desciámolo basados na lóxica dos feitos que enroitan a súa traxectoria política ó servizo do Caudillo.

Máis por si algún o puña en dúbida, aí está, a súa pouco edificante actitude moral: impertérrito, diante o repudio da colectividade galega en pleo pra que faga abandono do posto de Xurado no Concurso Literario en Idioma Galego que en mal momento (queremos crer que de boa fé) foi nomeado pol-a C. Directiva do Centro Galego, a súa actitude, repetimos, é a que corresponde a un axente de Falanxe obediente a consiña, de non facer abandono do posto en que foi desinado, suceda o que suceda, con tal de manter unha ponta de lanza no Centro Galego, pondo o descuberto deste xeito, a súa condición de falanxista, nemigo de Galiza e do seu povo.

"A NOSA TERRA" interprete fidel do ideal galeguista e repúblican na Arxentina, e das máis exémbres tradicións do noso povo, condena acodamente este feito e, loitará arreo, até que este indesexabel elemento ás ordes de Falanxe sexa radiado definitivamente da nosa colectividade.

Encol Dunha Embaixada Galega a Bos Aires

Xa é vella a teima do falanxismo hespañol de pretender "amolecer" con "filtracións" máis ou menos agachadas, o fondo sentimento galeguista e repúblican que aníña na colectividade galega.

Xa van alá, varios embaixadores que fracasaron nos seus propósitos d'escacharen o rexo fronte galego antifranquista, valéndose de figuras de certo relubrón nos nosos meios colectivos. E inda está fresca a intentona do "embaixador oficioso" de Falanxe, o "quisque" do straperlo galego, o movedido e rutilante Cesáreo que frac-

sou ruidosamente eiquí i en Moitevideu.

Agora, según lémos no xornal coruñés "La Voz de Galicia", está a orgaizarse unha "expedición" de galegos de pro intelectual que virían a Bos Aires pra ver de "convencernos" das bondades do "paradiso" de Caudillo.

A devandita "expedición" é decir do xornal coruñés, virá encabezada pol-o presidente do Centro Galego de Madrid —desafiado por decreto de Falanxe— Coronel Lobo Montero; Gamallo Fierros, coñecido intelectual residente en Madrid; o poeta lu-

gués Alvaro Cunqueiro; Vicente Risco, este treidor e renegado do galeguismo; Casimiro Burnageli e outros máis, todos eles submetidos ó falanxismo e dispostos unha vegada máis a treicionar a Galiza e ó seu povo.

No entanto, non sabemos se todo isto, non pasa de sere un globo d'ensayo pro, de calisquer xeito; a teima é convencer as autoridades do Centro Galego de Bos Aires da comenza "patriótica" de constituiren unha Federación de Centros Galegos Mundial, e sería —craro está— a cabeza diretriz desta orgaización o Centro Galego de Madrid ou, pra sermos máis eispíriticos, o señor Lobo Montero, coronel da Casa Militar do Caudillo, no seu carácter de presidente "de facto" do Centro Galego de Madrid, sería quen baixo a suprema dirección e inspiración de Falanxe Española intentaría convertir ós Centros Galegos d'América —os d'Hespaña xa o están— en Centros Galegos "VERTICALES"...

A nosa colectividade, galeguista e repúblican cen por cen, está curada d'espanto. O conto é vello e non nos colle desprevidos. Xa hoube intentos frustrados a porta pechada e sabemos moi ben que o falanxismo se non decrara vencido así porque sí, por canto lle teme e non sin razón, ó espírito e a voz barril dos galegos livres d'América; como tamén sabemos, que o noso poderoso Centro Galego co seu tremendo potencial económico e humano, e a súa eistraordinaria e fecunda aportación ó renascimento da cultura galega, é a carta de triunfo sindical, desta confabulación falanxista e, sen a cal, todo ficará en

(Pasa á pax. 2a.)

Aititude Insultante

No derradeiro número de "Galicia" os directivos da Federación volven a mostrar a súa falta de criterio e responsabilidade. Esbardallando en col de problemas da colectividade, problemas que como eistranxeiros que son, descoñecen no seu mesmo cerne e nas súas proieccións. Valéndose do pretexto de Joselín esbardallan a máis non poder e con irresponsabilidade supina ceiban un feixe de aldaxes contra unha figura querida e respetada da colectividade, d-unha figura que ten adicado longos anos de esforzos a creación e fortalecemento d-esa Federación que eles agora, invasores aproveitados, andan a deslucir e desprestixar.

Nun estilo nididamente castelán, insultante e provocativo, con verbas eistranas ao pensamento de calquer galego exémbre e con insultos que desdín de máis elemental ética, un d-eses invasores casteláns da Federación enxucia nada menos que a Antón Alonso Ríos, persoa que na súa condición humana será pasible de erros — nós non creemos na infalibilidade do Papa — pero que na súa condición de galego ten unha traectoria nidia como ningún e que na súa vida non coñece máis que unha angueira: chegar a ver a colectividade galega xunguida n-unha identificación total a prol dos problemas da Terra e ocupar un primérisimo posto na loita por unha Galicia ceiba, nun réximen de liberdade e democracia.

Como sempre, os aitués directivos da Federación andan trabucados de rumbo. Alonso Ríos nin siquiera é socio do Centro Galego i eles, mesmo parez que lle chantaran nada menos que a responsabilidade de feitos acontecidos no seo da dirección de dito centro, feitos que ele repudia como todo irmandiño, e nos que non lle abrangue responsabilidade ningunha.

Frente a esos noxentos aldaxes, a colectividade enteira está reaxendo unánimemente. Porque a colectividade sabe valorar aos homes e as súas accións, e Alonso Ríos merecelle o meirande respecto por ser un home de corrección ausoluta, un home nobre con todos; con nemigos, con amigos e consigo mesmo. Nobre cos nemigos porque sempre os combateu a cara descuberta, con corrección, sin dóbres intencións nin espírito de vinganza; nobre cos amigos porque en todo intre se debe a eles e non sabe de traicións a amizade, aínda que lle custe disgustos

e ataques; nobre consigo mesmo porque endexamais ocultou os seus pensamentos nin lle doeu confesar erros.

Esa nobreza insobornable — que ceais non podan comprender os directivos da Federación — é a única forza que rixe as accións de Alonso Ríos, i-ela impídelle moralmente abusar da confianza que todos os galegos, por esa mesma condición, teñen posto nele. Enxuciar no banquete do Centro Pontevedrés a xentes de outras entidades como pretenden os directivos da Federación sería interferir nas relacións dese Centro con outros orgaismos, relacións que son algo privativo do Centro Pontevedrés e non de ningunha outra persoa, por moi amiga que sexa e por moi confianza que merresa, e que dende logo non compre a nobreza de Alonso Ríos.

A posición da Irmandade Galega frente ao problema Joselín nididamente exposta e non precisa aclaracións. Esa é tamén a posición dos irmandiños que nunha ou noutra escada labouran pol-a redención da Terra. Buscar interpretacións torcidas e mal intenzoadas de verbas ou actitudes é mostrar unha calidade moral que non desexemos calificar, unha cega paixón por desprestixiar as xentes, no necio desexo de prestixiarse a si mesmos.

Na Liña Antigalega

No estraordinario aito de galeguidade celebrado pol-o Centro Pontevedrés co gallo da inauguración do seu Casal social onde se deu cita toda a colectividade galega, privando en todo o decorrer do aito un afervorado clima de galeguidade, ó dárense lectura as numerosas adhesións recibidas das entidades irmáns: Centro Galego, Agrupacións "Galicia", "Celta", "Unión Gallega" e "A Terra"; dos Centros Ourenseán, Lucense, Coruñés, Betanzos, Corcubión e Irmandade Galega e moitas outras entidades máis como asimismo, o alento a seguir adiante, pol-os vieiros da patria, de persoalidades galegas da Terra, todas elas, redaitadas no noso idioma galego i en plea identificación cos problemas de recuperación nacional do noso povo, a Xunta Executiva da Federación de Sociedades Galegas, fidel a súa liña antigalega, deu a nota discordante enviando a súa adhesión ó patriótico aito en castelán aqué, tanto pol-o idioma como pol-o espírito que campaba na mesma, ponse de manifesto unha vegada máis, a condición de desleigados e nemigos da liberdade do povo galego dos homes que gobernan a Federación.

PRINCIPIOS DO GALEGUISMO

1. Galiza, unidade cultural.
2. Galiza, povo autónomo.
3. Galiza, comunidade cooperativa.
4. Galiza, célula de universalidade.

A ROSA TERREIRA

(NUESTRA PATRIA)

Ós potos insensatos,
forzá, forzáo grillo
Pode oprimir o ferro
Un corpo enfraxido;
Mais as nobres ideas
E gloriosos instintos...
Esas... non pode non o durc
Nin a morte extingulos.
EDUARDO PONDAL

Año XXXIX — N.º 404

Bós Aires, Maio de 1955

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

FIESTRA à TERRA

COUSAS VEREDAS

Por conto que nos merece este, estamos informados do cambio que se armou na España franquista, por mor do pacto dos súbditos do "No Sam", de remunerar con 5 dólares de xornal diario — equivalentes a unhas 200 pesetas, que consideran indispensábeis pra poder vivir decentemente no paradiso franquista — ós obreiros que traballan nas bases con que encetan os norteamericanos o seu colonialismo peninsular.

¡Cómo! — berraron desforzados os xerifales falanxistas — ¡Istes norteamericanos están tolos! ¡Pretenden que un obreiro gane máis que un estraperlista! Iso está ben en Norteamérica, que é unha "democracia decente", pero non en España que unha "democracia orgánica".

Despois dalgúns tratativas e amaños nés que interviñeron até algúns Ministros da Irexha, acordouse que os devanditos obreiros, ganarian 50 pesetas de xornal diario; que aínda en comparación cos xornales correntes que se pagan nas demais actividades, supoñen un verdadeiro privilexio; o que fixo esclamar os mencionados cregos: "Bienaventurados los que trabajan en las bases norteamericanas".

Con que despregado ollarán ós seus jacios españois os "boys" de Mister Ike.

FARIÑA DO DEMO...

Fai poucos días, chegou a Galiza unha "remesa" de emigrantes da Isla de Cuba, que tornan à Terra baixo o patrocinio da chamada "Romería Española", cuxo orixen e verdadeiras finalidades, analizamos no derradeiro número de A ROSA TERRA, onde demostrábase con datos suministrados polas propias autoridades de emigración do Goberno Español, que é con fondos acumulados polos mesmos emigrantes con que se paga agora a súa repatriación, e non produto da xenerosidade do "Caudillo" como se quer faguer creer, e na que non cren nin os mesmos beneficiados; xa que a xusgar polas súas propias declaracións, ó principio ningún quería solicitar o correspondente pasaxe; até que o se ir entendendo mellor do que se trataba, foron entrando en confianza.

Por algo di un refrán galego: "Fariña do demo todo se volve salvado".

FRANQUISMO E TUBERCULOSIS

De novo vense falando nalgunhas cidades galegas, da necesidade de proceder a unha periódica revisión, da poboación escolar, co gallo de comprobar o seu estado sanitario.

En tal senso di un xornal galego, "Bótase de menos a existencia nas nosas escolas da "ficha escolar", que serve de control sanitario sobre dos niños, e busque as súas características orgánicas e psicolóxicas, susceptibles de corrección e tratamento axeitado. Igualmente este servizo — engade o xornal devandito — debe estenderse ó control e observación dos locais destinados a escolas. Así condicións de hixiene existentes nos mestros, tantas veces en pésimas condicións.

Ista noticia fainos lembrar o triste drama que sofre a nosa nenés, particularmente a das eras máis modestas da nosa poboación, posto de relieve cada vez que se procedeu a súa revisión sanitaria, acusando sempre un alto porcentaxe de tuberculosis, orixinada pola falta dunha axeitada nutrición.

O noso povo que sempre viveu nunha relativa abundancia, vése agora privado do máis esencial, polo reparto que con ele fan da fame endémica que sempre padeceron os povos do centro e sur da península, valéndose do instrumento do Estado asoballador, que non se lembrara de nós cando se trata de repartir algún beneficio, pero tocante as miserias e calamidades nas que e tan pródigo, nos os galegos somos os primeiros que participamos no reparto.

PROMETE MEU FRADE...

De volta do seu viaxe ás Américas, a onde se trasladou co gallo da toma de posesión do Presidente de Cuba, desembarcou no porto cruñés o Ministro de Obras Públicas do Goberno Español, conde de Vallellano; a onde acudiron a darlle a benvida, toda a reacionaría e ferruxenta patulea de "mandamiais" que na nosa Terra representan o Estado asoballador da "España Imperial".

Após dos saúdos e recepcións de práctica en estes casos, foi agasallado o "ilustrisimo" visitante, pola Corporación Municipal Cruñesa, onde en resposta ás verbas de sautación do alcalde da cidade, a quen o povo chama irónicamente "Alcalde Proieitos", o Sr. Ministro non atopou verbas máis axeitadas "pra quedar ben", que prometer que as obras do ferrocarril Zamora-Coruña, serían realizadas na súa totalidade, as que presenciamos han ser tamen estrenadas, na súa totalidade. Depois de tan categóricas e craras manifestacións do Ministro de Obras Públicas, os mandamiais presentes, saían convencidos de que está por se alcanzar unha vella aspiración do noso país; pero o povo galego, afeito dende fai longos anos a escoitar as mesmas promesas, dirá pro seu chaleque "a outro can con ese oso".

ROSALIA TIÑA RAZON

Con iste título, o xornal "El Ideal Gallego", fala da necesidade de organizar sindicalmente, o enrole de segadores galegos que van à seitura das terras de Castela; onde aínda nistes tempos de adiamento social, son obxecto de inhumana explotación por parte dos mesmos trigueiros, que logo vendenlle o grao a Galicia, a precios duros, e que lle impiden ademais, "en nombre del interés nacional", a importación do mazizo tan necesario pro axeitado arriqueamento da nosa riqueza gandeira.

¡Si que tiña razón Rosalia!
Galicia ti non deberas
chamarte nunca española
que España de ti se olvida
ti vives no mundo sola.

A. Bermudez y Cía. S. R. L.

IMPORTACION DE

Tecidos — Encaixes — Etaminas — Puntinas

SALTA 273-75

T. E. 37-5848

Pra chegar a comprender ben os problemas dun povo, é mister ubicalo corretamente na súa actual posición histórica e na súa actual posición política universal. O home, desenrolados os seus primeiros adiantos de cultura, convive socialmente integrando un conglomerado humano, fator dinámico que afina o seu desenrolo histórico, ao través de distintas terras até que fixa máis o menos definitivamente a organización do seu sustento en determinado chan. Iste segundo elemento é o país ou fator estático. Derradeiramente entre a face emotiva ou sentimental do povo e o país, creáanse azos de velleamento que consustancian a un

por FIZ FERNANDEZ

co outro chegando á idea do que chamamos patria. Mais a patria, non se limita á consustanciación espritoal do home ca terra, ou máis ben do povo co país, senon que abrangue cando elo leva en si unha marca de persoalidade diferenciada na súa organización social e cultural, un concepto máis complexo, que é o da nación. E derradeiramente, a nación orgáizase politicamente d'acordo a un xeito que vense trocando dende séculos a través do feudalismo, a burguesía e os novos sistemas de igualdade social. Entendida así someramente a ubicación do home na súa traieitoria históri-

ca, vemos que como ser racional, pertence a un povo asentado nun país, velleado como tal con sentimentos afeitivos ca idea de patria a un núcleo social e cultural chamado nación, e no cal a administración da súa riqueza é feita d'acordo a un sistema político que é o Estado. Todo elo como síntesis final histórica que nos proieuta no concerto universal en certa situación de mellor ou peor prestixio, de maior ou menor predomiño, e de maior ou menor posibilidade de seguir adiante en franco progreso ou retroceso colectivo.

Ollemos agora a situación de Galicia. Como organización política pertence a un Estado alleo, establecido por xente allea, e lóxicamente con sentimentos velleados ao seu país. Iste Estado, ten sometida a nación galega desde 400 anos a un réxime de sometemento cultural que estirilizou o formento nacional. Fica pois reducida Galicia hoxe nas súas posibilidades de proiección histórica como semente de creación e progreso cultural propio por culpa da súa actual organización política. Fícalle en troques algo que aínda vale moito porque aínda n'él o sentimento de patria se sente a o traveso das súas inquedanzas. E namentras a patria bule no peito dos homes como sentimento emozual, as raíces da nacionalidade nótrense ca savia fecunda da vontade de ser. Por iso crémos sinceramente que Galicia renascera pola esencia indestrutíbel do seu povo, mais pra elo terá de tronzar as cadeas que o teñen asoballado e que son esencialmente de índole político-administrativo. Temes todo d-abondo. Un país feiteiro. Un povo maravilloso na súa capacidade de resistencia a os contrastes político-administrativos; e nas súas magníficas posibilidades agromadas en distintas épocas históricas en forma realmente universales pola súa transcendencia. Só nos resta pois, reconquistar unha autonomía independizándonos de tuterías estatales alleas ou por mellor decir, ás veces contrarias a os nosos intreses. E así a nación galega do porvir, soia ou velleada por lazos de comencia mütua cas demais nacionalidades ibéricas, incurso Portugal lóxicamente, poda sentir no concerto universal ca mellor posibilidade de seguir adiante en franco progreso social, cultural e político.

A corrente da vida pode canalizarse, mais non atallala con unha tosta. As nazóns da Iberia son un feito que s'opón sempre o uniformismo castelán. Isto é natural e xusto. Mais elas non s'opoñen a un Estado Hespáñol que non as descoñeza, que non as negue, senón que se base nelas.

Cando a Pátria Galega, a Pátria Vasca, a Pátria Catalana, vexan no Estado Hespáñol un amparo, unha axuda, unha seguridade e non o seu mortal nemigo daquela temos unión hespañola real e verdadeira, unión hespañola natural e lóxica; mais namentras así non sexa, o Estado Hespáñol non pasará de sere unha "camisa de forza".

ANTON ALONSO RIOS

Encol da Cátedra de Idioma Galego na Universidade de Madrid

Nun dos recentes consellos de ministros do goberno franquista, foi acordada a creación dunha cátedra de Lingoa e Literatura Galegas na Universidade de Madrid. E isto que pra algúns non enterados sona a privilexio concedido graciosamente a cultura galega polo franquismo, é a resultante do espréndido renacer da nosa cultura que se abre camiño vigorosamente na Terra, vencendo dificultades e prohibicións oficiais e, a valiosa aportación das colonias galegas d'América que dende a guerra civil hespañola acá, defraudadas as súas máis caras ilusións patrióticas de recuperación nacional da Pátria Galega acaron dun goberno autónomo, encetaron un vigoroso e rexo movemento galeguista e republicán en oposición e repudio ó actual réxime hespañol que, polo seu volume de masas e poder económico, supón actualmente, a única gran forza opositora e doadamente organizada con que conta o franquismo no cisterior.

F' por elo, que esta "concesión" ó noso idioma e cultura, responde a este patriótico movemento galego que, na derradeira xuntanza do UNESCO realizada en Montevideo, elevou a ese organismo internacional a súa baril protesta pola persecución de que é obxecto o noso idioma polas autoridades franquistas. Porque como ben apunta un comentarista madrileño, "esta notiza intrasará e compracerá moito os galegos residentes n'Arxentina, tan adiutos a eisaltar os valores espritoais do seu chan nativo"... (?)

Nembargantes, as cousas están como estaban. Porque é absurdo e ridiculo pretender que o establecemento dunha cátedra de Idioma e Literatura na Universidade de Ma-

drí, xa resolveu o problema. E decimos isto, por canto o problema do idioma galego, ten de resolverse necesariamente en Galiza, dentro do territorio galego que é onde se orixina, i é por elo, que non se nos alcanza que pito ten que tocar neste asunto "a vila do oso e o Madroño".

Nembargantes, como Hespáña é o solar do sublime ridículo — do clásico "sostenella e non emmendalla", castelán — a súa tozuda e torpe negativa non xa á imprantación do galego como idioma base da ensinanza primaria, como ben aconsella a pedagogía moderna, sinón que se chega ó insulto e ó bochorno de negarlle ese dereito a Compostela e a súa Universidade. E nisto, repítese o insulto e humillación do voto en cortes: Zamora representando a Galiza; Madrid representando ó idioma e cultura galegos...

Pro Hespáña e así, "consecuente cos seus erros" como ben dixo o gran aragonés Joaquín Costa, e non coidamos que teña remedio. Pouco ou nada l'ensinou a perda do seu imenso imperio colonial. A derradeira colonia, Cuba, prefireu perdela facendo unha ridícula e desastrosa guerra con Norteamérica, a outorgárelle unha simple autonomía ó heroico povo cubano.

Nuñez, Alvarez & Cía.

IMPORTACION

MERCERIA EN XERAL

MORENO 1217

T. E. 37-4658